

«Μελέτη του όγκου και της αξίας της φαρμακευτικής κατανάλωσης στην Ελλάδα»

Η συμβολή της φαρμακευτικής περιθαλψης στη
διαμόρφωση του επιπέδου υγείας του πληθυσμού

Αυξητική τάση των δαπανών υγείας
και φαρμάκου

Περιορισμένη διαθεσιμότητα
των πόρων

Αποτίμηση της παραγωγικότητας
(σχέσης δαπανώμενων πόρων και οφέλους)

Ο ρόλος της τεχνολογίας υγείας

- Αποτελεί παράγοντα αύξησης της δαπάνης υγείας
 - Στη φαρμακευτική αγορά η φαρμακευτική τεχνολογία συμβάλλει στην αύξηση της φαρμακευτικής δαπάνης (υποκατάσταση παλαιών με νέα φάρμακα)
- Ταυτόχρονα έχει συμβάλει στη βελτίωση του επιπέδου υγείας του πληθυσμού

Συμβολή της φαρμακευτικής δαπάνης στο επίπεδο υγείας: ποσοτική αποτίμηση

- Μελέτες με τη χρήση οικονομετρικών μοντέλων έχουν συσχετίσει θετικά τη φαρμακευτική δαπάνη με
 - Αύξηση του προσδόκιμου επιβίωσης σε μεγαλύτερες ηλικίες
 - Μείωση της πρόωρης θνησιμότητας σε ορισμένα νοσήματα
 - Βελτίωση της ποιότητας ζωής
 - Μείωση συνολικού κόστους θεραπείας μέσω της μείωσης των δαπανών για άλλες μορφές περίθαλψης
- Περιορισμοί:
 - Η αποτίμηση της μεμονωμένης επίδρασης της τεχνολογίας υγείας στο επίπεδο υγείας καθίσταται δύσκολη λόγω της υψηλής αλληλοσυσχέτισης των προσδιοριστικών παραγόντων

Αποτρεπτή θνησιμότητα

- Αποτελεί το τμήμα εκείνο της θνησιμότητας που θεωρητικά θα μπορούσε να αποτραπεί στο βαθμό που εφαρμόζονταν όλες οι γνωστές και καθιερωμένες στη δεδομένη χρονική στιγμή πρακτικές της ιατρικής επιστήμης και τεχνικής
- Διακρίνεται σε *προλαμβανόμενη* και *θεραπεύσιμη*
- Η έννοια της αποτρεπτής θνησιμότητας αποτελεί μία ακόμη προσέγγιση στην εκτίμηση της επίδρασης της τεχνολογίας υγείας στο επίπεδο υγείας του πληθυσμού

Στην Ελλάδα παρατηρείται μείωση διαχρονικά της **συνολικής** αποτρεπτής θνησιμότητας

Έτος	Προτυποποιημένη Συνολική Αποτρεπτή Θνησιμότητα (θάνατοι ανά 100.000)	Προτυποποιημένη Θεραπεύσιμη Αποτρεπτή Θνησιμότητα (θάνατοι ανά 100.000)	Προτυποποιημένη Προλαμβανόμενη Αποτρεπτή Θνησιμότητα (θάνατοι ανά 100.000)
1980	232,23	127,06	51,77
1985	220,7	103,39	59,78
1990	205,97	84,52	61,39
1995	207,98	82,87	63,01
2000	204,23	80,47	62,49
2003	184,17	70,37	54,63

... παρατηρείται επίσης μείωση διαχρονικά της
θεραπεύσιμης αποτρεπτής θνησιμότητας

Έτος	Προτυποποιημένη Συνολική Αποτρεπτή Θνησιμότητα (θάνατοι ανά 100.000)	Προτυποποιημένη Θεραπεύσιμη Αποτρεπτή Θνησιμότητα (θάνατοι ανά 100.000)	Προτυποποιημένη Προλαμβανόμενη Αποτρεπτή Θνησιμότητα (θάνατοι ανά 100.000)
1980	232,23	127,06	51,77
1985	220,7	103,39	59,78
1990	205,97	84,52	61,39
1995	207,98	82,87	63,01
2000	204,23	80,47	62,49
2003	184,17	70,37	54,63

.....αντίθετα, αυξάνεται η **προλαμβανόμενη**
αποτρεπτή θνησιμότητα

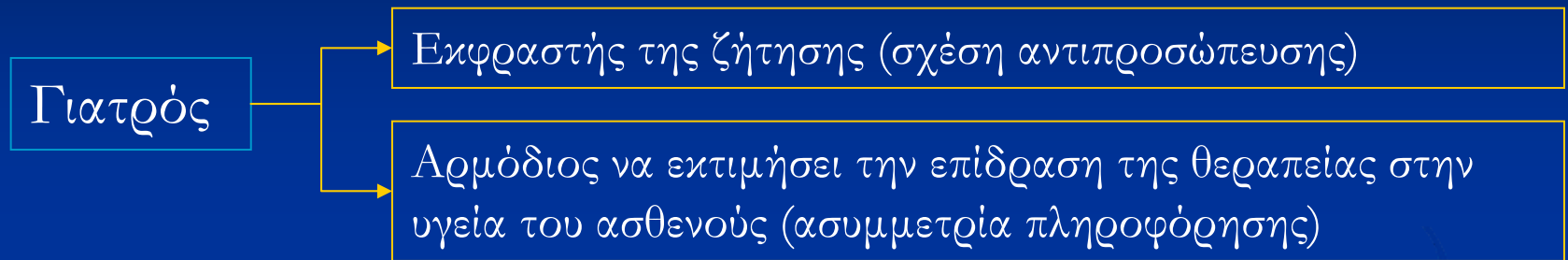
Έτος	Προτυποποιημένη Συνολική Αποτρεπτή Θνησιμότητα (θάνατοι ανά 100.000)	Προτυποποιημένη Θεραπεύσιμη Αποτρεπτή Θνησιμότητα (θάνατοι ανά 100.000)	Προτυποποιημένη Προλαμβανόμενη Αποτρεπτή Θνησιμότητα (θάνατοι ανά 100.000)
1980	232,23	127,06	51,77
1985	220,7	103,39	59,78
1990	205,97	84,52	61,39
1995	207,98	82,87	63,01
2000	204,23	80,47	62,49
2003	184,17	70,37	54,63

- Η πτωτική τάση της θεραπεύσιμης αποτρεπτής θνησιμότητας, αποτελεί γεγονός που παρέχει σαφείς ενδείξεις για την επίδραση της τεχνολογίας υγείας (φαρμακευτικές θεραπείες, διαγνωστική τεχνολογία, καινοτόμες επεμβατικές τεχνικές) στη διαμόρφωση του επιπέδου υγείας του ελληνικού πληθυσμού

Συμβολή της φαρμακευτικής δαπάνης στο επίπεδο υγείας: ποιοτική αποτίμηση

Αποτύπωση των απόψεων των γιατρών για τη σχετική σημασία των καινοτομιών στην τεχνολογία υγείας για τους ασθενείς

Σκοπός της μελέτης

- Η διερεύνηση της συμβολής της φαρμακευτικής φροντίδας στη βελτίωση του επιπέδου υγείας του πληθυσμού
- Μεθοδολογία
 - Δεδομένα φαρμακευτικών πωλήσεων
 - Πρωτογενής έρευνα
 - Βιβλιογραφική ανασκόπηση

Ερωτήματα

- Φαρμακευτικές καινοτομίες με τη μεγαλύτερη συμβολή στο επίπεδο υγείας του ελληνικού πληθυσμού, κατά τις τελευταίες τρεις δεκαετίες
- Βαθμός στον οποίο οι απόψεις των γιατρών αντανακλώνται και στη συνταγογραφία, επομένως και στις πωλήσεις (σε αξίες και ποσότητα)

Μεθοδολογία πρωτογενούς έρευνας

- Δείγμα 500 ιατρών άνω των 50 ετών με ειδικότητα Παθολογίας ή Γενικής Ιατρικής
 - (διασφαλίζεται η μεγαλύτερη εμπειρία των γιατρών και η γνώση όλων των φαρμακευτικών καινοτομιών)
- Στρωματοποίηση κατά γεωγραφική περιοχή και χώρο εργασίας
- Διαμόρφωση ερωτηματολογίου με τη διαδικασία της ενεργητικής σύγκλισης 10μελους ομάδας ειδικών με Delphi Panel

22 φαρμακευτικές καινοτομίες

- Αναστολείς της ακετυλοχολινεστεράσης για την αντιμετώπιση της νόσου Alzheimer
- Αναστολείς της αντλίας πρωτονίων και ανταγωνιστές των H₂ - υποδοχέων
- Αναστολείς του μετατρεπτικού ενζύμου της αγγειοτασίνης (α -ΜΕΑ) και ανταγωνιστές των υποδοχέων της αγγειοτασίνης II
- Αντιϊικά φάρμακα για τις ιογενείς ηπατίτιδες Β και C
- Αντιισταμινικά χωρίς καταπραϋντικές παρενέργειες
- Αντιρετροϊικά φάρμακα
- Αποκλειστές διαύλων ασβεστίου
- Βιολογικές θεραπείες σε αυτοάνοσα νοσήματα (ρευματοειδής αρθρίτιδα, φλεγμονώδης νόσος του εντέρου, κ.α.)
- Διφωσφονικά για τη θεραπεία της οστεοπόρωσης
- Εισπνεόμενα στεροειδή και β 2 - διεγέρτες (θεραπεία άσθματος, αντιμετώπιση ΧΑΠ)

22 φαρμακευτικές καινοτομίες

- Επιλεκτικοί αναστολείς επαναπρόσληψης της σεροτονίνης (SSRIs) και νεότερα αντικαταθλιπτικά (non-SSRIs)
- Νεότερα αντιβιοτικά (κεφαλοσπορίνες τρίτης και τέταρτης γενιάς, φθοριοκινολόνες, καρβαπενέμες, αντισταφυλοκοκκικά)
- Μη στεροειδή αντιφλεγμονώδη και αναστολείς της κυκλο-οξυγονάσης-2 (COX-2)
- Νεότεροι υπογλυκαιμικοί παράγοντες (Νεότερα αντιδιαβητικά φάρμακα)
- Νεότερα αντιθρομβωτικά-αντιαιμοπεταλιακά φάρμακα
- Νεότερα φάρμακα για την αποφυγή απόρριψης μοσχευμάτων
- Οπιοειδή αναλγητικά (μεγάλης διάρκειας δράσεως και παρεντερικά)
- Στατίνες
- Συνδυαστική θεραπεία εκρίζωσης ελικοβακτηριδίου του πυλωρού
- Ταμοξιφένη
- Φάρμακα για την ακράτεια των ούρων και την υπερδραστήρια κύστη
- Φάρμακα κατά της στυτικής δυσλειτουργίας

Αξιολόγηση της συμβολής της φαρμακευτικής καινοτομίας στο επίπεδο υγείας του πληθυσμού

- Ζητήθηκε από τους γιατρούς να βαθμολογήσουν τις 5-7 φαρμακευτικές καινοτομίες, η απώλεια (μη ύπαρξη) των οποίων θα είχε τις μεγαλύτερες και αντίστοιχα μικρότερες συνέπειες στο επίπεδο υγείας
- Κριτήρια:
 - επίδραση στο προσδόκιμο επιβίωσης
 - επίδραση στην ποιότητα ζωής
 - ποσοστό των ασθενών που θα επηρέαζε

Προσέγγιση συνταγογραφίας μέσω δεδομένων πωλήσεων

- Έλλειψη δεδομένων συνταγογραφίας στην Ελλάδα
- Έλλειψη δεδομένων δαπάνης φαρμάκου ανά θεραπευτική κατηγορία

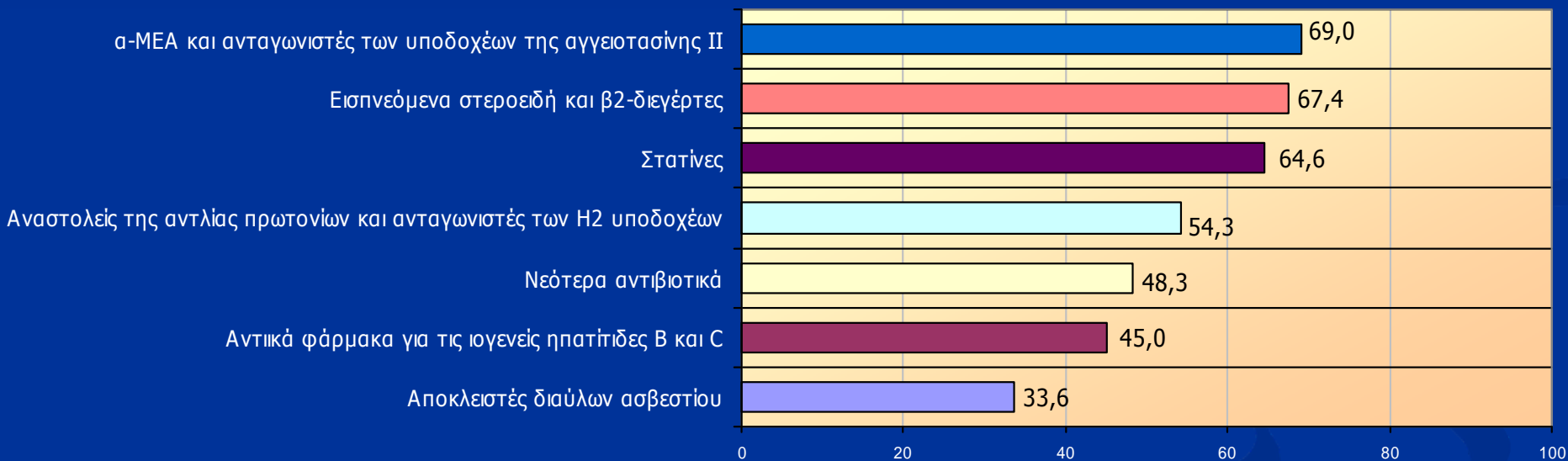

- Προσέγγιση μέσω δεδομένων πωλήσεων
 - Αναζητήθηκαν τα πρώτα 10 σε πωλήσεις φάρμακα (σε αξίες και ποσότητες) στην Ελλάδα και διεθνώς από το 1980-2006 ανά 5ετία
 - Πηγή: IMS Greece

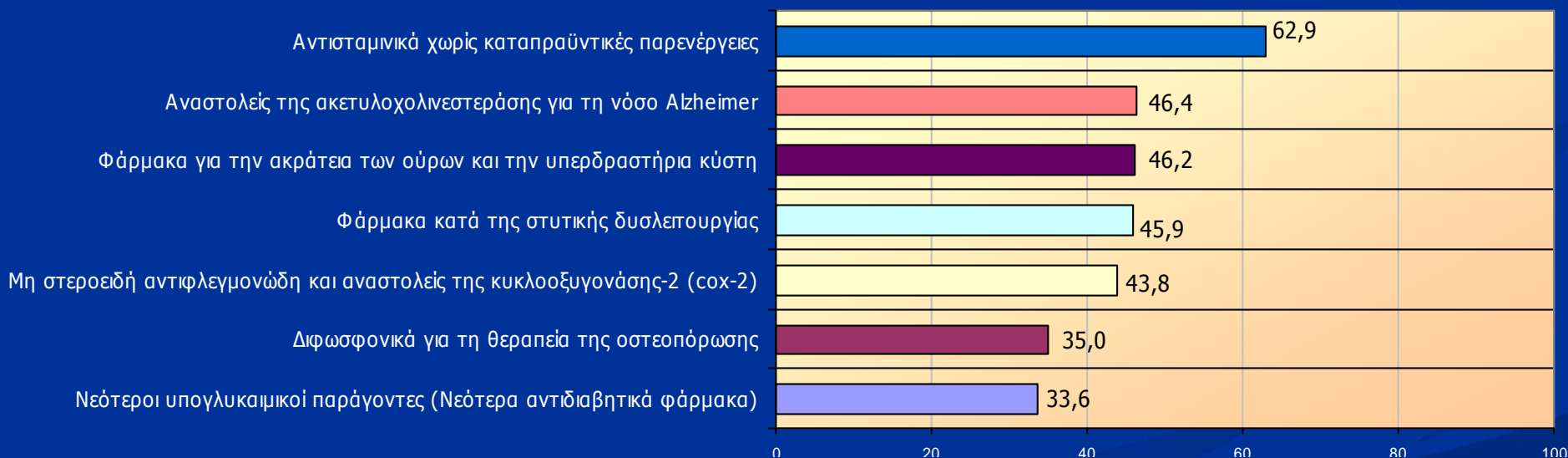
Αποτελέσματα πρωτογενούς έρευνας

■ Οι 7 πιο σημαντικές φαρμακευτικές καινοτομίες

Αποτελέσματα πρωτογενούς έρευνας

- Οι 7 λιγότερο σημαντικές φαρμακευτικές καινοτομίες

Η σχετική κατάταξη επηρεάζεται από:

- Την επίπτωση και βαρύτητα ορισμένων νοσημάτων στον ελληνικό πληθυσμό
 - Παράδειγμα: καρδιαγγειακά νοσήματα, διαβήτης
- Την αποτελεσματικότητα των θεραπευτικών αγωγών στη βελτίωση του προσδόκιμου επιβίωσης και την ποιότητα ζωής των ασθενών
 - Παράδειγμα: εισπνεόμενα στεροειδή και β2-διεγέρτες

Σύνθεση δεδομένων πρωτογενούς έρευνας και πωλήσεων

- Σημαντικότερες φαρμακευτικές καινοτομίες που ταυτόχρονα παρουσιάζουν διαχρονικά υψηλές πωλήσεις
 - αναστολείς του μετατρεπτικού ενζύμου της αγγειοτασίνης (α -ΜΕΑ)
 - εισπνεόμενα στεροειδή και β 2-διεγέρτες
 - στατίνες
 - αναστολείς της αντλίας πρωτονίων και ανταγωνιστές των H_2 -υποδοχέων
 - αποιλειστές διαύλων ασβεστίου

Σύνθεση δεδομένων πρωτογενούς έρευνας και πωλήσεων

- Οι φαρμακευτικές καινοτομίες που αναδείχθηκαν ως πλέον σημαντικές από τους γιατρούς έχουν επίσης σημαντική θέση και στις πωλήσεις

Επίδραση των φαρμακευτικών καινοτομιών στο επίπεδο υγείας του πληθυσμού: εμπειρικά δεδομένα

- Αναζητήθηκαν εμπειρικά δεδομένα σχετικά με την επίδραση των σημαντικότερων φαρμακευτικών καινοτομιών στα ακόλουθα νοσήματα:
 - Νόσος HIV/AIDS
 - Σακχαρώδης διαβήτης
 - Νοσήματα του κυκλοφορικού (στεφανιαία νόσος)
 - Πεπτικό έλκος
 - Χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια (ΧΑΠ)

Επίδραση των φαρμακευτικών καινοτομιών στο επίπεδο υγείας του πληθυσμού: εμπειρικά δεδομένα

■ Κριτήρια επιλογής νοσημάτων:

Νοσήματα για την αντιμετώπισή των οποίων χρησιμοποιούνται **φαρμακευτικές θεραπείες που αναδείχθηκαν ως πλέον σημαντικές** ή /και σημείωσαν τις **υψηλότερες πωλήσεις** στην Ελλάδα

Νοσήματα τα οποία **αντιμετωπίζονται κατά βάση με φαρμακοθεραπεία** και αποτελούν τις **κυριότερες αιτίες θανάτου** για τον ελληνικό πληθυσμό

Επίδραση των φαρμακευτικών καινοτομιών στο επίπεδο υγείας του πληθυσμού: εμπειρικά δεδομένα

- Η εμπειρική έρευνα σε διεθνές επίπεδο έχει τεκμηριώσει την επίδραση των φαρμακευτικών αυτών καινοτομιών
 - Στη μείωση της θνησιμότητας και νοσηρότητας
 - Την αύξηση του προσδόκιμου επιβίωσης
 - Τη βελτίωση της ποιότητας ζωής
 - Στη μείωση του κόστους της νόσου μέσω της υποκατάστασης ή της μείωσης της χρησιμοποίησης νοσοκομειακής φροντίδας (επηρεάζοντας τη φυσική εξέλιξη της νόσου)

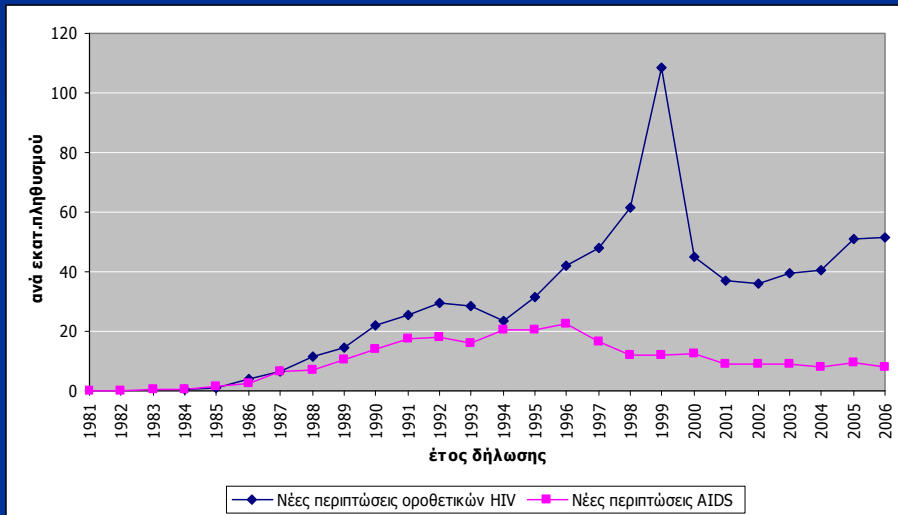
Επίδραση των φαρμακευτικών καινοτομιών στο επίπεδο υγείας του πληθυσμού στην Ελλάδα

- Μείωση της **θνησιμότητας** και **νοσηρότητας**
 - Τάση μείωσης της επίπτωσης του AIDS στα άτομα που εμφανίζουν μόλυνση από HIV
 - Ενδείξεις για μείωση της νοσηρότητας από σακχαρώδη διαβήτη
 - Μείωση διαχρονικά της θεραπεύσιμης αποτρεπτής θνησιμότητας
- Βελτίωση της **ποιότητας ζωής** των ασθενών
 - Μείωση των εισαγωγών στο νοσοκομείο για τους πάσχοντες από AIDS και μείωση του κινδύνου εμφάνισης λοιμώξεων
- **Υποκατάσταση** της νοσοκομειακής φροντίδας
 - Πεπτικό έλλειος
 - Ενδείξεις υποκατάστασης στο σακχαρώδη διαβήτη
 - Συμβολή των φαρμάκων στη δευτερογενή πρόληψη των νοσημάτων του κυκλοφορικού

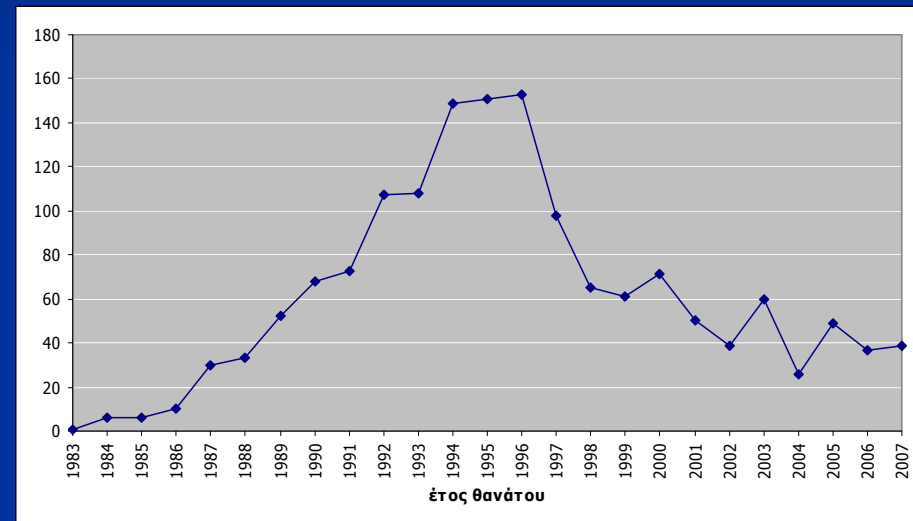

AIDS/HIV: μείωση της επίπτωσης του AIDS και της θνησιμότητας από τη νόσο

- Αριθμός νέων περιστατικών οροθετικών ατόμων με HIV και πασχόντων από AIDS (ανά εκατ. πληθυσμού), 1981-2007

- Αριθμός θανάτων από AIDS, 1983-2007

Πηγή: ΚΕΕΛΠΝΟ (2008) Δελτίο Επιδημιολογικής Επιτήρησης της HIV/AIDS λοίμωξης στην Ελλάδα

Η μείωση στον αριθμό των ατόμων που περνάνε από το στάδιο της οροθετικότητας σε εκείνο της ασθένειας (επίπτωση) και του αριθμού θανάτων από AIDS που παρατηρείται από το 1997 μπορεί να αποδοθεί στις νέες αντιρετροϊκές αγωγές

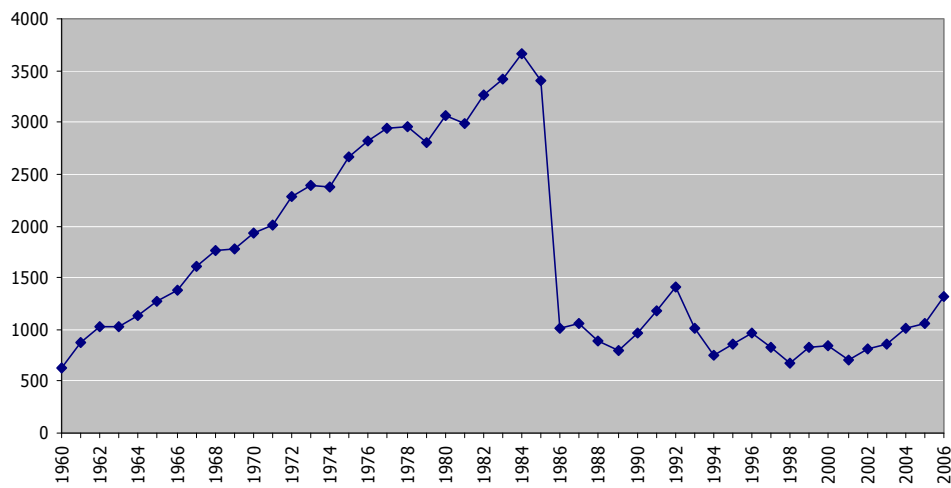
Διαβήτης: αύξηση του επιπολασμού

- Στην Ελλάδα ο επιπολασμός του σακχαρώδη διαβήτη θεωρείται υψηλός και συνεχώς αυξανόμενος.
 - 2,4% τη δεκαετία του 1970 (Katsilambros et al, 1993)
 - σε 3,1% στις αρχές του 1990 και
 - 7,6% σήμερα (Panagiotakos 2005)
- Η ποιότητα ζωής των ασθενών με διαβήτη τ2 είναι μειωμένη σε σχέση με την ποιότητα ζωής του γενικού πληθυσμού
Παπαδόπουλος και συν. (2007), Parathanasiou et al. (2008)

Διαβήτης: μείωση της θνησιμότητας και υποκατάσταση με νοσοκομειακή περίθαλψη

- Αριθμός θανάτων από σακχαρώδη διαβήτη, 1960-2006

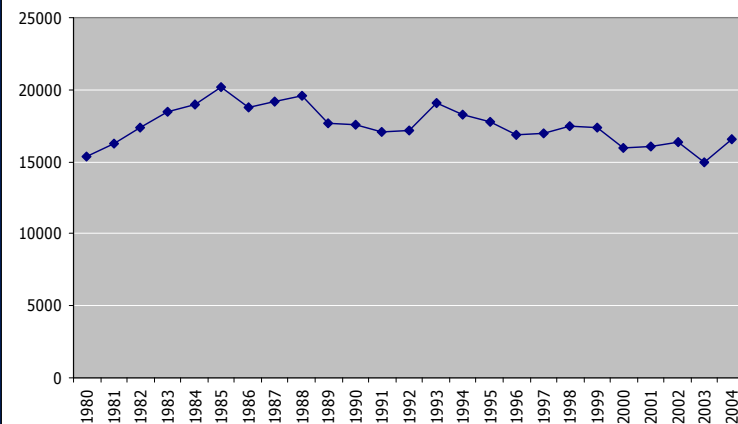
Η πτώση στον αριθμό θανάτων από διαβήτη στις αρχές της δεκαετίας του 1980 συμπίπτει με την κυκλοφορία της πρώτης βιοσυνθετικής ανθρώπινης ινσουλίνης

Πηγή: OECD Health Database 2008

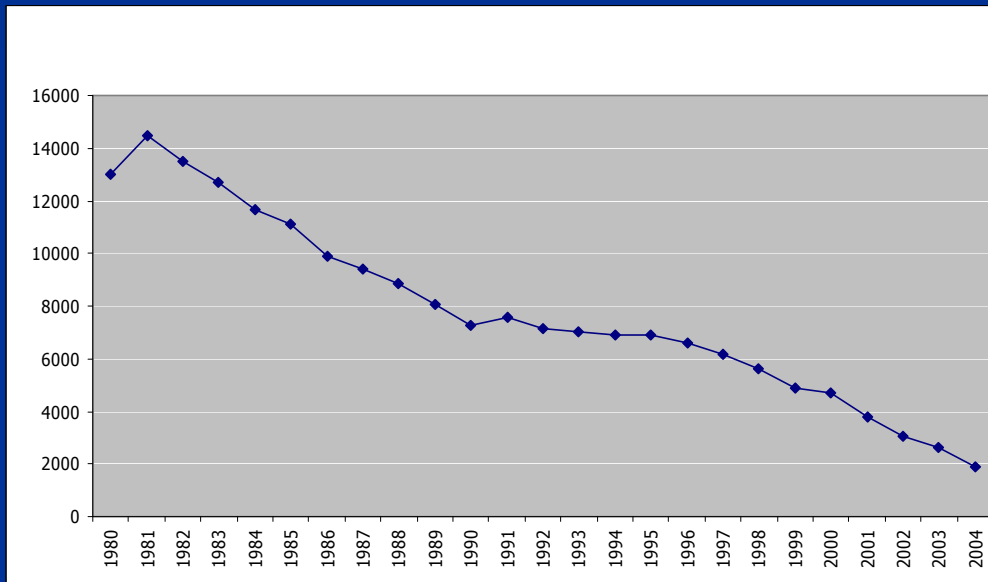
Τομέας Οικονομικών της Υγείας, Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας

- Αριθμός εξελθόντων ασθενών, σακχαρώδης διαβήτης, 1980-2004

Πεπτικό έλκος: υποκατάσταση με τη νοσοκομειακή περίθαλψη

- Αριθμός εξελθόντων ασθενών, πεπτικό έλκος 1980-2004

Η χρησιμοποίηση νοσοκομειακών υπηρεσιών παρουσιάζει σημαντική μείωση αν και δε συναντώνται στη βιβλιογραφία ενδείξεις μείωσης της συχνότητας της πάθησης στο γενικό πληθυσμό.

Πηγή: OECD Health Database 2008

Συμπεράσματα

- Στην Ελλάδα, οι θεραπευτικές κατηγορίες που παρουσιάζουν υψηλές πωλήσεις είναι μεταξύ αυτών που στο πλαίσιο της πρωτογενούς έρευνας κρίθηκαν ως πλέον σημαντικές.
- Επιπλέον, ο επιπολασμός των νοσημάτων τα οποία αντιμετωπίζουν είναι υψηλός στη χώρα μας
- Τα αποτελέσματα της έρευνας και η αξιολόγησης της διαχρονικής εξέλιξης των δεικτών υγείας υποδεικνύουν ότι οι φαρμακευτικές καινοτομίες παρουσιάζουν επίδραση
 - στη θνησιμότητα και νοσηρότητα
 - στην ποιότητα ζωής των ασθενών
 - στη μείωση της χρησιμοποίησης νοσοκομειακής περίθαλψης
- ο βαθμός στον οποίο η φαρμακευτική καινοτομία επιδρά ποικίλει μεταξύ των υπό εξέταση νοσημάτων

